

PONOVNO VISOKA KAKOVOST SKUPIN V OSREDNJI IN JUŽNI SLOVENIJI

MOJCA LEPEJ

Na šestih srečanjih odraslih folklornih skupin, ki delujejo v Posavju, na Dolenjskem, v Beli krajini, na delu Notranjske in v bližnjih krajih zahodno od Ljubljane in sem jih letos prvič spremljala kot strokovna spremljevalka, je 35 folklornih skupin predstavilo prav toliko različnih odrskih postavitev.

Na nekaterih območjih se je uresničila pobuda Branke Moškon, večletne strokovne spremljevalke srečanj folklornih skupin na tem delu Slovenije, ki je povzela predlog vodij več folklornih skupin, da skupine na območnih srečanjih ne bi sodelovale vedno le znotraj matične območne izpostave, ampak bi dobile možnost, da se predstavijo na srečanju v drugem kraju. S tem se skupine izogonejo predstavljanju programov občinstvu, ki le-te že pozna, hkrati pa dobijo priložnost, da gostujejo v krajih, kamor sicer redkeje zahajajo in se spoznajo s skupinami, ki jih sicer ne srečujejo. Tako so območna srečanja vsaj ponekod na Dolenjskem in v Beli krajini postala bolj raznolika in bolj zanimiva tudi za gledalce, ki so dobili možnost, da spoznavajo izročilo in delo folklornih skupin iz širšega območja.

Od 35 nastopajočih skupin jih je kar 23 oblikovalo program, v katerem so ljudske plesne, pesmi in druge prvine izročila vpletli v zaokroženo celoto, v kateri se je rdeča nit bolj ali manj spretno vila od začetka do konca odrske postavitve. Ostale postavitve so bile plesne, vendar vsaj nekatere zato nič manj zanimive.

Za regijsko srečanje, ki je potekalo v Logatcu, 25. maja 2007, sem izbrala devet odrskih postavitev, v katerih se je po eni strani odražala programska pestrost, izvirnost idej in solidna tehnična izvedba plesnega, pevskega in drugega v odrsko postavitev vključenega programa, po drugi strani pa sem izbrala tudi program, ki ni bil nov, a je bila njegova izvedba nadpovprečna.

Skupine, ki so sodelovale na regijskem srečanju:

- Folklorna skupina Klas PD Horjul: Pot v Emavs,
- Metliška folklorna skupina Ivan Navratil: Metliško obredje,
- Folklorna skupina KD Stična: Portna nedelja 1844,
- Folklorna skupina Kres: Kupil bi ti prstan zlat,
- Folklorna skupina KUD Otona Župančiča, Vinica: Spomini na pir,

Folklorna skupina Plamen iz Škocjana.
(Foto: Janez Eržen, regijsko srečanje odraslih folklornih skupin, Logatec, maj 2007.)

Folklorna skupina Kulturnega društva Račna.
(Foto: Janez Eržen, regijsko srečanje odraslih folklornih skupin, Logatec, maj 2007.)

Folklorna skupina Rak iz Rakeka.
(Foto: Janez Eržen, regijsko srečanje odraslih folklornih skupin, Logatec, maj 2007.)

- Folklorna skupina KUD Rak, Rakek: Mihaelov sejem,
- Folklorna skupina KD Račna: Vinska trgatav na veselici,
- Folklorna skupina Plamen KD Škocjan: Ramplanje,
- Folklorna skupina Dragatuš: Pekel-nebesa.

Izmed velikega števila skupin, ki so sodelovale na območnih srečanjih, je seveda težko izbrati tiste, ki odstopajo od povprečja, saj so nekatere skupine boljše na plesnem, druge na pevskem, tretje pa na katerem drugem področju. Skupinam, ki niso bile izbrane, je manjkala enotnost v izvedbi posameznih plesov (pogosto so imeli plesalci težave pri izvedbi trokoračne polke, ponekod je bila neenotna izvedba dvokoračne vrtenice), precej skupinam manjka prepričljivo izvajanje programa, kar se kaže v neizraziti mimiki, nedoživetem izvajanju plesov, pesmi in drugih igranih prizorov. Vodjem svetujem, da več pozornosti posvečajo oblikovanju težnostnega in glasbenega ritma (priporočljivo je delo po sistemu, ki ga je v knjigi *La, la bum* opisal Iko Otrin) ter da se na vajah resno in s posebno pozornostjo posvečajo petju. Državna srečanja pevskih in godčevskih skupin ter seminarji, ki so pripravljani ob tem, ponujajo možnost, da se vodje skupin (in pevovodje, kjer jih imajo) seznanijo s tem, kakšna je bila ljudska pesem v preteklosti. Prepričana sem, da bi bilo ljudskemu večglasju potrebno posvetiti še več pozornosti, kajti skupina, ki dobro poje, ima veliko večje možnosti za ustvarjanje novih zanimivih programov, kot skupina, ki temu področju ne daje ustrezne pozornosti.

Godčevski sestavi so bili večinoma primerni glede na izbor programov, čeprav izročilo ponuja še vrsto možnosti, ki v programih tokrat niso bile izkoriščene (npr. orglice in gudalo ali pa violina, klarinet in bas v predstavljanju plesnega izročila Belokranjcev). Še vedno je težava v skupinah, kjer več godcev igra na harmoniko, vodje skupin pa tudi na nastopih dovoljujejo podvajanje harmonik, kar je nepotrebno in za celoten zven neprimerno.

Vsem, ki se lotevajo priprave novih odrskih postavitev, in teh je vedno več, priporočam, da si plesov ne izmišljujejo oziroma naj jih ne prirejajo po svoje, temveč naj jih dosledno ohranjajo v obliki, v kakršni so bili zapisani. Spreminjanje ne koristi nikomur in je večinoma rezultat nerazumevanja plesnega izročila in vloge ljudskih plesov v folklornih skupinah ali pa nepoznavanja objavljenih zapisov, ki jih imamo kar nekaj, in neupoštevanja seminarjev, na katerih zapisane oblike plesov spoznavamo.

Kljub omenjenim pripombam ugotavljam, da je na področju, ki sem ga strokovno spremljala, več dobrih skupin kot drugje po Sloveniji, zaradi česar predlagam reorganizacijo regijskega srečanja, s katero bi solidnim skupinam, ki se v obstoječi organiziranosti ne uspejo uvrstiti na regijsko srečanje, to omogočili. Iskrene čestitke vsem sodelujočim in hvala za prijetne urice, ki sem jih preživela ob spremljanju programov.

Folklorna skupina Kulturno umetniškega društva Oton Župančič iz Vinice.
(Foto: Janez Eržen, regijsko srečanje odraslih folklornih skupin, Logatec, maj 2007.)

Folklorna skupina Kulturnega društva Stična.
(Foto: Janez Eržen, regijsko srečanje odraslih folklornih skupin, Logatec, maj 2007.)

Folklorna skupina Dragatuš.
(Foto: Janez Eržen, regijsko srečanje odraslih folklornih skupin, Logatec, maj 2007.)